

AKROPOLITANEC

ZA BOLJŠEGA ČLOVEKA IN BOLJŠI SVET

FILOZOFIJA IZOBRAŽEVANJA

MICHEL DE MONTAIGNE – O PRIJATELJSTVU

ANTIČNO MESTO ALEKSANDRIJA

DOBIMO SE NA ART KAMPU!
V MESTNEM PARKU V MARIBORU, 20. 6., 30. 6. IN 1. 7.

VESELA FIZIKA:
NA VSAK "ZAKAJ" NAJDIMO USTREZEN "ZATO"!

LETOŠNJA TEMA: ZVOK
PRIDITE, ZABAVNO BO!

KLKNI ZA
VEČ INFORMACIJ

AKROPOLITANEC

B E S E D A
U R E D N I K A

NOVA AKROPOLA | kulturno društvo

www.akropola.org

JUNIJ 2023 | ŠT. 91

NASLOV

NOVA AKROPOLA | Ljubljana

Wolfova 8, 1000 Ljubljana

059 78 02 11

NOVA AKROPOLA | Maribor

Tyrševa 7, 2000 Maribor

040 709 955

ODPIRALNI ČAS:

PON–ČET 18h–22h

IZDAJATELJ

NOVA AKROPOLA SLOVENIJA

akropolitanec@akropola.org

UREDNIŠTVO

Glavni urednik: Stjepan Palajsa

Urednik: Andrej Praček

Prevajanje: Barbara Krasnik

Grafično oblikovanje: Nija Androjna

V TEJ ŠTEVILKI:

• SOCIOLOGIJA:
FILOZOFIJA IZOBRAŽEVANJA

5

• EX-LIBRIS:
MICHEL DE MONTAIGNE –
O PRIJATELJSTVU

8

• ZGODOVINA:
ANTIČNO MESTO
ALEKSANDRIJA

10

• ZANIMIVOST:
EGIPČANSKI IZUM:
ZOBNA PASTA

12

• ZGODBICA:
NE POZABI NA KOVČEK

13

KAKO IZOBRAZITI

Vedno znova me fascinira pogled na leto ali dve starega otroka, ki v svoji neomadeževanosti že kaže znake lastne osebnosti. Kot da bi že zrl v velikega človeka, le nekoliko pomanjšanega in še nedefiniranega. Neverjetno je, kako se te lastnosti kasneje resnično tudi izrazijo.

To pomeni, da so temelji značaja podani že pri rojstvu. So kakor semena, iz katerih lahko sklepamo na značaj odrasle osebe. Korenitih odstopanj ne bo. Od jabolčnih pečk namreč ne bo zrasla ne hruška ne sliva, niti karkoli drugega, le jablano lahko pričakujemo. Vendar nas ne zanima samo vrsta bodočega drevesa, zanima nas predvsem, ali bo ta jablana zdrava, ali bo trpežna in ali bodo njeni sadovi sočni. Te lastnosti govorijo o tem, koliko nam bo to drevo pri srcu.

Res je, da osnove zagotovi genetika, vendar je v primeru vzgoje rastlin veliko tudi v rokah vrtnarja. Ta bo poskrbel za ustrezna hranila, usmerjal veje, poskrbel bo za zračnost krošnje in dostopnost sadežev. Od njega je tudi odvisno, če bo spodbujal pri drevesu razvoj lastne odpornosti, da ne bi bilo kasneje potrebno uporabljati zunanjih sredstev, kemikalij, za katere vemo, da imajo tudi neželene učinke.

Podobno velja za človeka. Vendar pa je človek kompleksnejši od rastlin in taka mora biti tudi njegova vzgoja.

Sistemu priprave mladostnikov na življenje rečemo izobraževanje. Pri tem izobrazbo razumemo dokaj ozko, tako da vse upe polagamo le na intelektualno učenje, medtem ko z ocenami merimo zapomnjene informacije. Vendar kaj nam te številke zares sporočajo? V najbolj optimističnem pogledu govorijo o razumevanju obravnavane snovi oz. veščine. Nič pa ne povedo o tem, ali bo naš "izobraženec" sposoben priučeno veščino tudi konstruktivno uporabiti.

Edini človekov segment, za katerega danes sistemsko poskrbimo, je torej intelektualnost. Kaj pa čustvena zrelost? Socialna zrelost? Moralna? Kaj je s senzibilnostjo in sposobnostjo videnja izza otipljivih stvari? Kaj je s sposobnostjo soočanja s težkimi situacijami?

Vse to so namreč elementi, ki določajo veličino človeka. Torej elementi, ki jih je treba prvenstveno vzgojiti. Priučena veščina pa šele na taki podlagi postane sredstvo prispevanja človeštvu. Vendar je videti, kot da smo na temeljne elemente pozabili in njihovo vzgojo nekje na poti opustili.

Poleg tega vse ljudi poučujemo po enakem kopitu. Ne upoštevamo narave posameznika in ne skrbimo, da bi se njegova specifična moč izrazila, da bi tako našel svoje lastno in koristno mesto v družbi ... Mar ni trenutno uniformirano izobraževanje nenaravno?

Če se je s časom izgubilo razumevanje tega, kaj izobrazba je, si lahko pomagamo z etimologijo in znova nam bo jasen izvorni pomen tega tako pomembnega pojma. "Izobraziti" prihaja iz latinske besede "erudire", ki pomeni "izoblikovati". Beseda "erudire" je sestavljena iz "ex-" (ven, iz) ter "rudis" (neotesan, surov, neuglajen), torej pomeni potegniti iz surovega stanja. V slovenskem etimološkem slovarju je navedeno, da ta beseda sestoji iz "iz" in "obraz", pri čemer je slednje nekoč pomenilo tudi "oblika". Pomenski razvoj je verjetno potekal pod vplivom nemškega "ausbilden", "izobraziti", kar izhodiščno prav tako pomeni "izoblikovati".

Izobrazba torej ne bi smela biti le uniformirano informiranje temveč predvsem formiranje in kultiviranje osebnosti glede na danosti posameznika in potrebe okolja.

Platon navaja, da te zahtevne naloge ne moremo prepustiti zgolj družini, ker so le redki sposobni tovrstne vzgoje.

Zaključimo lahko, da naši družbi manjka strukturiran sistem oblikovanja osebnosti. Sistem, ki je od nekdaj bil prisoten v klasičnih filozofskih šolah in ki ga Nova Akropola, kot njihova aktualna naslednica, danes ponovno predlaga in ponuja.

Ta se mora razširiti. Saj se resnična rešitev za vzpon družbe, skriva prav v celoviti vzgoji posameznikov.

Andrej Praček, urednik

FILOZOFIJA IZOBRAŽEVANJA

JULIAN SCOTT

Napoleon je nekoč izjavil: "Od vseh političnih vprašanj je morda najpomembnejše izobraževanje."

Nedvomno je izobraževanje pomembno s političnega vidika, saj močno vpliva na razvoj državljana. Kaj pa njegova vrednost za posameznika? Morda sta oba vidika enako pomembna in kot je poudaril Aristotel, je etika neločljivo povezana s politiko in obratno.

Kaj je izobraževanje? Čeprav se sodobna težnja osredotoča na tehnične in poklicne vidike učenja, je tak utilitarni cilj zagotovo premalo, saj je človek veliko več kot oseba, ki opravlja delo. Kaj torej sploh je izobražen človek? Ali je to zgolj nekdo, ki ima veliko znanja, ali pa obstaja etični vidik izobraževanja? Zanimivo je, da v španskem jeziku *una persona educada* pomeni vljudna oseba. Obstaja torej tudi kulturni vidik izobraževanja, vidik, povezan z značajem in tudi moralno.

Za Konfucija so obstajali štirje vidiki, v katerih je treba človeka izobraževati: kultura, moralno vedenje, iskrenost iz vsega srca in resnicoljubnost. Pod kulturo je tu mišljeno dvoje: na eni strani intelektualni vidik učenja, ki širi um in pogloblja razumevanje; na drugi strani pa pravila in navade družbe, v kateri oseba živi. Za Konfucija je kultura brez moralnega vedenja vredna malo ali nič, saj je moralno vedenje tisto, ki definira človeka. Iskrenost je "srčna vrlina", od tod izvira tudi pridevnik "iz vsega srca": biti odprt, odkrit in pristen, kar je nasprotje dvoličnosti, zvitosti in hinavščine. In še resnicoljubnost, ki pomeni ljubezen do resnice in s tem globoko zasidrano integriteto.

V Konfucijevem pristopu k izobraževanju lahko opazimo, da praktičnemu znanju ne pripisuje toliko pomena. V enem od kratkih pogovorov, zabeleženih v delu *The Analects*, je eden

od njegovih študentov izrazil zanimanje za učenje kmetovanja, na kar je Konfucij odgovoril: *"Nisem tako dober kot stari kmet"*. To kaže na Konfucijevo ponižnost in hkrati tudi nakazuje, da to ni bilo glavno področje njegovega učenja. Ne gre za to, da bi preziral praktično znanje, daleč od tega, ampak zanj so temeljni vidiki izobraževanja kulturni, moralni in filozofski. Če tega primanjkuje, ne bo nič prav. Naše vodilo mora biti pronicljiva in etična inteligenca, temu pa bo sledil tehnični vidik. Kakšna je korist tehničnega znanja, če se uporablja v nemoralne namene? V sodobnem svetu obstaja nešteto primerov uporabe tehnologije v zle namene. To dobro ponazarja naslednje pismo, ki ga je ravnatelj ameriške srednje šole pošiljal vsem svojim učiteljem na začetku vsakega šolskega leta:

Dragi učitelj,

preživel sem koncentracijsko taborišče.

Moje oči so videle, kar noben človek ne bi smel videti:

Plinske komore, ki so jih zgradili izobraženi inženirji.

Otroke, ki so jih zastrupili izurjeni zdravniki.

Dojenčke, ki so jih ubile usposobljene medicinske sestre.

Ženske in dojenčke, ki so jih usmrtili in zažgali ljudje z visokošolskimi in univerzitetnimi diplomami.

Izobrazbi ne zaupam.

Moja prošnja je naslednja: pomagajte svojim učencem, da postanejo človeška bitja. Vaša prizadevanja ne smejo nikoli proizvesti izurjenih pošasti, kvalificiranih psihopatov ali izobraženih Eichmannov.

Branje, pisanje in računanje so pomembni le, če pomagajo, da postanejo naši otroci bolj človeški.

(Objavljeno v Le Monde, 29. aprila 1995)

Za ameriškega pedagoga Johna Deweyja je socialni vidik izobraževanja izjemno pomemben. Šola naj bi bila majhna skupnost, v kateri bodočega državljana pripravljajo, da postane aktiven in zavzet državljan. Podobno temo najdemo pri nekaterih starodavnih piscih, kot je Platon, ki je prav tako trdil (v delu *Država*), da mora biti velik del tega, kar danes

imenujemo osnovno in srednje izobraževanje, namenjen vzgoji značaja.

Vendar se Platon ni omejil samo na socialni vidik vzgoje. Izobraževanje je videl kot napredni proces, ki bo vodil do razkritja najboljših potencialov v človeku. V svoji znameniti *alegoriji o votlini* je predstavil idejo, da je cilj človeškega življenja izstopiti iz teme nevednosti v luč pravega znanja; ali, po njegovih besedah, *"iz nekakšnega somraka v pravo svetlobo dneva"* (*Država*). Gre za preusmeritev uma k temu, kar je najbolj "absolutno resnično" (platonske ideje ali oblike). V indijskih Upanišadah je podoben stavek: *"Iz zablode me vodi k Resnici. Iz teme me vodi k Luči. Iz smrti me vodi k nesmrtnosti."*

V tem pogledu se mora vzgoja dvigniti nad uporabnost in voditi človeka k duhovnemu uresničenju. Da pa bi dosegli tako visok cilj, morajo biti mladi usposobljeni v krepostih, kot sta samoobvladovanje in ustrezno izražanje sebe. V Platonovi *Državi* je velik poudarek na telesni vadbi kot sredstvu za krepitev značaja, hkrati pa na odpiranju duše z izpostavljenostjo

znanosti in umetnosti, ki bo razvila blagost značaja in ljubezen do resnice, lepote in dobrote.

Če povzamem; izobraževanje je umetnost, katere cilj mora biti harmoničen razvoj vseh plasti človeške narave – telesne, čustvene, moralne, intelektualne in duhovne. Medtem ko se v mnogih naših današnjih šolah o tem le govori, je v resnici poudarek na rezultatih izpitov (in možnostih za prihodnjo kariero). Zelo težko je spremeniti celoten izobraževalni

sistem, vendar pa je mogoče uvesti nove modele v manjšem obsegu, kot je naša filozofska šola, kjer je humanistična izobrazba, vključno z oblikovanjem značaja, cenjena bolj kot akademske ocene, hkrati pa dajemo ustrezno vrednost študiju in raziskovanju kot načinu širjenja uma, poglobljanja razumevanja in pridobivanja neskončnega navdiha na življenjski poti. 🏛️

MICHEL DE MONTAIGNE

– O PRIJATELJSTVU

Pred teboj, bralec, je knjiga, napisana v dobri veri. Takoj na začetku te opozori, da sem si z njo prizadeval samo za domače in osebne cilje. Nisem nameraval, da bi služil tebi ali povelil sebi. Moje moči niso kos taki nalogi.

[...] V svoji knjigi želim biti viden tak, kot sem, naraven in vsakdanji način, brez napihovanja in olepševanja ...

Tako je v uvodu svojega dela *Eseji* zapisal Michel de Montaigne, francoski renesančni pisatelj, filozof in prevajalec. Pisal je v povsem samosvojem slogu. Rad je imel staro literaturo, zgodovino, filozofijo, ki so bile vir njegovih misli. Bil je priljubljen med velikimi književniki in misleci od svojega časa do danes.

Rodil se je leta 1533 v premožni družini blizu Bordeauxa. Prva leta svojega življenja je preživel na podeželju z varuško in

učiteljem, pri kateri se je še pred francoščino naučil latinščine. Pri šestih letih je odšel na znameniti College de Guyenne, deset let kasneje pa na fakulteto, kjer je študiral pri humanistu Marcu Antoinu Muretu. Po nekaterih virih naj bi študiral tudi pravo.

Navdih za pisanje je našel v življenjepisih slavnih ljudi iz preteklosti, prijateljstvu, starih običajih, človeški presoji, vzgoji otrok, pisal je o molitvi, slavi, svobodi zavesti in samozavesti, o čustvih, obžalovanju in izkušnjah, o vrlinah, poleg poguma in o pomanjkljivostih, kot so lenoba, napuh ter praznost govora in besed.

Narava nas k ničemur ne usmerja bolj kot k druženju. Zato Aristotel pravi, da je piscem dobrih zakonov bolj mar za prijateljstvo kot za pravičnost. A najvišja točka popolnosti je ta: vsa tista prijateljstva, ki jih skuje ali hrani strast, želja po dobičku, javni ali zasebni službi, so s tem manj lepa in plemenita in tako manj

prijateljstva, ker mešajo s prijateljstvom druge razloge, drug namen in druge sadove, in vse to ni pravo prijateljstvo. [...]

Med otroki in starši bo prej obstajalo spoštovanje. Prijateljstvo se napaja iz vezi, ki pa med starši in otroki ne morejo obstajati zaradi prevelike razlike med njimi in bi bila zagotovo tudi v nasprotju z naravnimi dolžnostmi. Vseh skrivnih očetovih misli ni mogoče prenesti na otroka, ker bi iz njih nastala neprimerna intimnost, opozorila in graje, ki so prve obveznosti prijateljstva, pa ne bi mogle preiti od otroka na očeta. [...]

Oče in sin sta lahko popolnoma različne narave, prav tako brata. Lahko je moj sin, lahko je moj brat, vendar je grozen človek, hudoben ali bedak. Poleg tega nam tako prijateljstvo nalaga zakon in naravna obveznost, zato bo v njem manj naše izbire in svobodne volje. [...]

S tem ne moremo primerjati ljubezni do ženske ... Priznam, njen žar je močnejši, bolj pekoč in grenak. Toda ta žar je slep in nestanoviten, nihajoč in spremenljiv, žar žerjavice, podvržen vzponom in padcem, ki nagovarja le en del nas. V prijateljstvu je vse drugače: to je splošna in vseobsegajoča gorečnost, zmerna in enotna, enakomerna in odmerjena, vsa v nežnosti in gladkosti, v kateri ni ne ostrosti ne bolečine. [...]

Prijateljstvo se uživa toliko, kolikor zahteva; prijateljstvo se neguje in hrani in ne raste samo z uživanjem, saj je nekaj, kar pripada duši, dušo pa njegovo trajanje krepi.

Stari Menander je rekel, da je srečen tisti človek, ki je srečal tudi le senco pravega prijatelja. Zagotovo je imel pravico govoriti tako, tudi če je okusil pravo prijateljstvo. Kajti res, če primerjam ves ostanek svojega življenja, čeprav sem ga, hvala bogu, živel v miru in obilju, in če izvezem izgubo takega prijatelja, brez hudih težav in v polnosti duševnega miru, zadovoljen s svojimi prirojenimi in naravnimi možnostmi, brez zanašanja na druge; če primerjam torej vse to življenje s tistimi štirimi leti, ki so mi bila dana, da uživam v dragi bližini in družbi tega človeka, je vse ostalo dim, temna in dolgočasna noč. Od dneva, ko sem ga izgubil [...] živim bedno življenje, užitki, ki pa se mi ponujajo, mi, namesto, da bi me tolažili, še povečujejo bolečino zaradi izgube. Vedno sva bila eden drugemu polovica in zdaj – ko sem ga preživel – se mi zdi, kot da jemljem od njegovega dela ...

Michel de Montaigne je umrl leta 1592, pol tisočletja po njegovi smrti pa sta on in njegovo delo enako pomembna kot takrat. Napisal je tri knjige esejev na več kot tisoč petsto straneh in *Dnevnik s potovanja po Italiji*. Njegova zapuščina obsega veliko število pisem, esejev in zapiskov.

Priredila: Nives Lozar

ANTIČNO MESTO ALEKSANDRIJA

NATALIYA PETLEVYCH

Nekoč je obstajalo mesto, znano kot največji trg na svetu (Strabon, *Geografija*). Iz generacije v generacijo je privlačilo najboljše učenjake, filozofe, pesnike in izumitelje. Bilo je mednarodno središče, ki je združevalo Egipčane, Grke in Jude ter Babilonce, Perzijce, Galce, Feničane in Rimljane. V duhu strpnosti so si prizadevali za napredek znanja in kulture starega sveta, vključno z matematiko, astronomijo in astrologijo, alkimijo, optiko, medicino in anatomijo, slovnico in literaturo, geografijo, filozofijo in teologijo.

Ime tega mesta je bilo Aleksandrija, njegova slavna zgodovina pa se je začela s sanjami izjemnega posameznika, Aleksandra Velikega. Po Aleksandrovem ukazu so leta 331 pred našim štetjem v pesku v bližini starodavne naselbine Rhakotis na sredozemski obali zarisali njegov prvi obris. Sama gradnja mesta pa je potekala predvsem pod vodstvom Aleksandrovega prijatelja iz otroštva, zaupnika in višjega generala, Ptolemaja, ki je postal Ptolemaj I. Soter (Rešitelj) Egipta in ustanovitelj dinastije Ptolemajev, ki je še zadnjič oživila stari Egipt in poskrbela za prenos njegove dediščine v novo zgodovinsko dobo. Aleksandrija je postala glavno mesto Egipta in mesto, kjer sta se zlili egipčanska in grška kultura in ustvarili nekaj novega in edinstvenega.

Ptolemaj II. Filadelf (283–246 pr. n. št.) in Ptolemaj III. Euerget (246–221 pr. n. št.) sta nadaljevala gradnjo in razvoj velikega mesta. Uspelo jima je ustvariti tako močno upravno in trgovsko središče, resnično kozmopolitsko zibelko modrosti in kulture, da je še dolga stoletja bogatila svet kljub vsem političnim, gospodarskim ali družbenim pretresom. Srce zibelke sta bila Aleksandrijski Muzeion in Serapej (Serapisov tempelj), ki sta imela knjižnici: glavna Aleksandrijska knjižnica je bila del Muzeiona, manjša, hčerinska knjižnica pa del Serapeja.

Aleksandrijski svetilnik, tudi Faros iz Aleksandrije, je bil svetilnik, ki ga je zgradil Ptolemaj II. Filadelf in je bil po ocenah visok nad 100 metrov. Eno od sedmih čudes antičnega sveta je bil več stoletij ena najvišjih človekovih stvaritev na svetu.

Aleksandrijska knjižnica

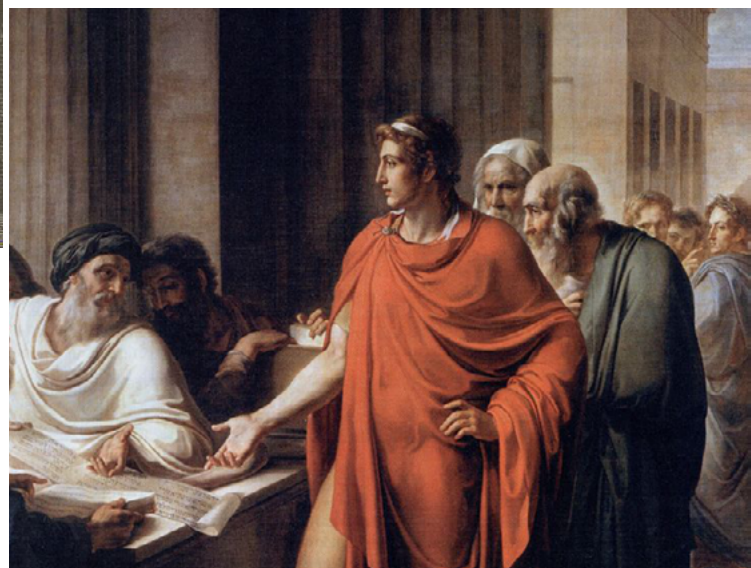

Ptolemajci so nameravali v svojem mestu zbrati vsa svéta, filozofska, znanstvena in literarna dela sveta (tudi hinduistična in budistična besedila iz Indije). V ta namen niso varčevali pri stroških ali trudu. Posledično je bila vsebina knjižnice ocenjena na približno tri četrte milijona zvitkov (1 zvitek = 2000 vrstic). Toda njena vrednost ni bila le v tem, kar je hranila. Poleg velikih zbirk del je imela tudi predavalnice, sejne sobe in vrtove ter skupaj z muzejem (študijsko-raziskovalno ustanovo) tvorila pravo svetišče misli in nudila dom najslavnejšim mislecem starega sveta.

Člani Muzeiona so imeli zagotovljeno visoko plačo, brezplačno hrano in prenočišče ter oprostitev davkov. Tukaj je v 3. stoletju pred našim štetjem Eratosten iz Kirene razvil metodo iskanja praštevil (Eratostenovo sito), izračunal obseg Zemlje z manjšo napako, razvil metodo za risanje natančnih zemljevidov sveta in napisal prvo kronološko

zgodovino Grčije; Aristarh s Samosa je razvijal teorijo o heliocentričnem sistemu; Arhimed je verjetno tu študiral in izumil Arhimedov vijak; oče geometrije, Evklid iz Aleksandrije, je napisal svoje *Elemente*; Zenodot iz Efeza je ustvaril kanonične tekste homerskih pesmi in zgodnjih grških lirskih pesnikov; Kalimah pa je izdelal *Pinakes*, bibliografski pregled vsebine knjižnice v 120 delih. Kasneje, v rimskih časih, so na podlagi znanja, zbranega v knjižnici, nastali številni praktični izumi, vključno s prvim parnim strojem, prodajnim avtomatom in betonom, zlasti za uporabo pod vodo.

V Muzeionu so bila opravljena mnoga druga pomembna dela, vključno s številnimi prevodi iz egipčanskega, hebrejskega in drugih jezikov, filozofske študije, ki so močno vplivale na krščanstvo in ustvarile tudi šolo neoplatonikov. Muzeion je resnično upravičil svoj simbolni pomen – kraj, kjer živijo muze, boginje literature, znanosti in umetnosti, ki navdihujejo iskanje znanja in modrosti ter omogočajo razcvet civilizacije.

Vincenzo Camuccini:
Ptolemaj II. Filadelf v Aleksandrijski knjižnici

Volja, genialnost in velikodušnost ustanovitelja, prvih vladarjev Aleksandrije in vseh članov Muzeiona je razširila meje znanja in možnosti človeškega duha. Na žalost je bil velik del te dediščine uničen in se je začel obujati šele v 16. stoletju. Kako bi bil danes videti svet, če bi prevladali strpnost in ljubezen do modrosti in bi bil dovoljen prehod iz starodavnega sveta brez uničenja aleksandrijskih darov? 🏹

EGIPČANSKI IZUM: ZOBNA PASTA

Če domnevamo, da so sodobne izboljšave veliko boljše od praks starodavnih, bi bilo dobro, če bi se dejansko naučili, kako so živeli ljudje v daljni preteklosti, preden se prepustimo "kronološkemu snobizmu".

Vzemimo za primer področje zobne higiene. Lahko bi si predstavljali stare Grke ali Egipčane kot nagnjene k divjemu kariesu, ki jim primanjkuje prednosti pakirane zobne paste z blagovno znamko, svilenih trakov nitke, ustne vodice in ergonomске zobne ščetke.

Toda v resnici se temeljne zasnove zobne ščetke niso spremenile od časov Egipčanov in Babiloncev – ročaj za oprijem in ščetinam podobna lastnost za čiščenje zob. In ne le to, da so starodavni ljudje uporabljali zobne ščetke, Egipčani so začeli uporabljati tudi pasto za čiščenje zob okoli 5000 pr. n. št., celo še preden so bile izumljene ščetke.

Leta 2003 so kustosi v zbirki papirusov dunajskega muzeja odkrili najstarejšo znano formulo za zobno pasto na svetu. Recept je bil med množico papirusnih dokumentov, kupljenih leta 1878, ki so jih našli na smetišču zunaj staroegipčanskega mesta Crocodilopolisa (današnji Faiyum). Egipčanski papirus iz 4. stol., napisan v grščini, opisuje "prah za bele in popolne zobe", ki v mešanici s slino naredi "čisto zobno pasto". Recept je naslednji:

ena drahma kamene soli, dve drahmi mete, ena drahma posušenega cveta perunike in 20 zrn popra, vse skupaj zdrobljeno in zmešano
(drahma = mera enaka stotinki unče ali 0,28g).

Dr. Hermann Harrauer, ki vodi zbirko papirusov v avstrijski nacionalni knjižnici in je odkril dolgo izgubljeni recept, je pojasnil: "Ker je bilo papirus težko dobiti, so ga pogosto ponovno uporabili, ta dokument pa je na hrbtni strani vseboval podrobnosti korespondence med samostani, kar namiguje, da je morda oseba, ki je to napisala, na nek način povezana z njimi. Mogoče je bil menih. Do četrtega stoletja našega štetja je bil Egipt pokristjanjen in krščanski menihi so bili tudi zdravniki, kar bi se ujemalo s tem, kar vemo. Formulo zobne paste je napisal nekdo, ki je očitno imel nekaj medicinskega znanja, saj je uporabljal okrajšave za medicinske izraze."

Zobozdravstveni raziskovalci so šele pred kratkim odkrili koristne lastnosti irisa – za katerega je bilo ugotovljeno, da je učinkovito sredstvo proti boleznim dlesni. 🦷

Pripravil: Aleš Lednik

Vir: <https://creation.com/a-tale-of-ancient-toothpaste>

<https://www.openculture.com/2016/02/oldest-known-recipe-for-toothpaste.html>

NE POZABI NA KOVČEK

»Sveti človek,« reče mladi novinec opatu, »moje srce je polno ljubezni do sveta in moja duša očiščena skušnjav nesvetega. Kaj je moj naslednji korak?«

Opat prosi učenca, da gre z njim obiskat bolnika, ki je potreboval zadnje maziljenje.

Potem ko opat potolaži družino, v kotu hiše opazi kovček.

»Kaj je v tem kovčku?« vpraša.

»Oblačila, ki jih moj stric nikoli ni nosil,« odgovori bolnikov nečak.

»Vedno je mislil, da se bo pojavila prava priložnost, da jih obleče, a na koncu so preperela v tem kovčku.«

Ko naposled zapustita dom umirajočega, opat reče svojemu učenцу: »Ne pozabi na tisti kovček. Če nosiš duhovne zaklade v srcu, jih takoj začni uporabljati. V nasprotnem primeru bodo strohnili.«

Vir: Maktub, Paulo Coelho

DELIA STEINBERG GUZMÁN: VSAKODNEVNI HEROJ

Ko je klasična filozofija poveličevala heroje – in s tem vsem omogočila, da so jih prepoznali kot take – se ni opirala le na bojne podvige ali na tista dejanja, pri katerih so se heroji izkazali s svojimi psihičnimi ali telesnimi zmožnostmi. Tako v besedah številnih filozofov slutim tih in diskreten klic k posnemanju teh herojev v vsej običajnosti svojega življenja, na tem bojnem polju, ki ga je – zakaj pa ne – usoda namenila vsakomur med nami.

Herojstvo je torej v tem, da na vsak dan, na vsako dejanje gledamo kot na preizkušnje, pri katerih uporabimo vse svoje moči – od tistih fizičnih pa do subtilnih moči svoje duše in inteligence. Včasih bomo padli, a ne glede na to, kolikokrat pademo, tolikokrat bomo tudi ponovno vstali ... Mar v sebi še vedno ne čutimo heroja? Naredimo prostor zanj in videli bomo, da bo rasel kot steber v naši lastni notranjosti."

Delia Steinberg Guzmán se je rodila leta 1943 v Buenos Airesu v Argentini. Od leta 1991 je mednarodna predsednica Nove Akropole. Predava po različnih državah v Evropi, Ameriki in Aziji. Objavila je številne članke s področja filozofije, glasbe, zgodovine in kulture. Napisala je več kot trideset knjig o praktični filozofiji, psihologiji in starodavnih civilizacijah.

NAROČI KNJIGO NA NAŠI SPLETNI STRANI

POLETNI DOGODKI V NOVI AKROPOLI

AZTEŠKA FILOZOFIJA, predavanje

11. 7. ob 19. uri, Wolfova 8, Ljubljana

12. 7. ob 19. uri, Tyrševa 7, Maribor

SKRIVNOSTNI CIKLUSI ČLOVEKOVEGA ŽIVLJENJA, predavanje

22. 8. ob 19. uri, Wolfova 8, Ljubljana

23. 8. ob 19. uri, Tyrševa 7, Maribor

VSTOP PROST

FILOZOFIJA ŠOLSKE UČILNICE ENE GENERACIJE
BO FILOZOFIJA VLADE NASLEDNJE GENERACIJE.

ABRAHAM LINCOLN

www.akropola.org